

Tájékoztató jelölteknek, jelölő szervezeteknek

Delegálás a választási bizottságokba

A választási bizottságokba – a választott tagokon felül – tagot a választókerületben jelöltet, listát állító jelölő szervezet, illetőleg a független jelölt bízza meg.

A fentiek szerint

- a) az szszb-be legfeljebb két-két tagot,
- b) a HVB-be egy-egy tagot delegálhatnak.

A közösen jelöltet, illetőleg listát állító jelölő szervezetek a jelölés, illetve a listaállítás szerinti választási bizottságba együttesen bízhatnak meg egy, illetve az szszb esetén legfeljebb két tagot.

A HVB megbízott tagjait a választási bizottság elnökénél, a szavazatszámoló bizottság megbízott tagjait a helyi választási iroda vezetőjénél kell a szavazás napját megelőző 16. napig (2014. szeptember 26. péntek 16.00) bejelenteni.

A bejelentés tartalmazza

- a) a megbízó nevét,
- b) a megbízott tag nevét
- c) magyarországi lakcímét és
- d) személyi azonosítóját.

Kérjük megadni a gyors elérhetőség érdekében a mobilszámot, a vonalas telefonszámot és az e-mail címet, mivel a választási bizottsági tagoknak a megbízást követő öt napon belül – szszb esetén legkésőbb a választást megelőző második napon – esküt kell tenniük (eskü nélkül nem járhat el), és oktatáson kell részt venniük a delegáltaknak.

A megbízott tag választójogát a választási iroda ellenőrzi.

A jelölő szervezetek és független jelöltek saját érdeke, hogy valamennyi választási szervbe delegáljanak egy-egy tagot, mivel így személyesen ellenőrizhetik, elősegíthetik a választás törvényes lefolyását, illetve aktív részesei lehetnek az esetleges jogviták eldöntésének.

A választási bizottság megbízott tagjának nem kell a választókerületben – helyi választási bizottság működése esetén a településen – lakcímmel rendelkeznie! Olyan személy lehet, aki az adott választáson jelöltként indulhat.

A választási bizottságba **a nemzetiségi önkormányzati képviselő választáson** jelölő szervezet nem bízhat meg tagot.

Az azon nemzetiséghez tartozó jelölő szervezet, amelynek települési önkormányzati választására a településen sor kerül, a szavazóhelyiségbe egy megfigyelőt bízhat meg. Megfigyelő csak a központi névjegyzékben a nemzetiség választópolgáraként nyilvántartott választópolgár lehet.

A választási bizottság megbízott tagjának megbízatása a választás végleges eredményének jogerőssé válásával szűnik meg.

A választási bizottság tagjának megbízatása a fent említetteken túl megszűnik – melyet a választási bizottság határozattal állapít meg –:

- a) ha a megbízatás törvényes feltételei megszűntek,
- b) ha a választási bizottság megállapította tagjának összeférhetetlenségét,
- c) lemondással,
- d) a megbízatás visszavonásával,
- e) ha a megbízott tagot megbízó független jelölt vagy a jelölő szervezet által állított, a megbízásra jogosító jelölt vagy lista kiesik,
- f) a választási bizottság tagjának halálával.

Amennyiben a választási bizottság megbízott tagjának megbízatása szűnik meg, helyébe a megbízó új tagot bízhat meg.

Összeférhetetlenség

A választási bizottságok független, csak a törvénynek alárendelt szervek. Pártatlan működésüket a törvény összeférhetetlenségi szabályok megfogalmazásával biztosítja.

Választási bizottságok működése

A tagok jogai, a választási bizottság működése

A választási bizottság a működésének tartama alatt hatóságnak, a tagja pedig hivatalos személynek minősül.

A választási bizottság testületként működik, döntéséhez a tagok többségének – szszb esetén 3 fő – jelenléte és a jelen levő tagok többségének azonos tartalmú szavazata szükséges. Csak igennel vagy nemmel lehet szavazni, tartózkodásra nincs mód. Ha a választási bizottság szavazása során egyenlő az igen és nem szavazatok száma, az elnök – akadályoztatása vagy távolléte esetén helyettese – szavazata dönt. Az elnök, illetve az elnökhelyettes együttes távolléte vagy akadályoztatása esetén az ülés nem tartható meg.

A választási bizottság üléséről – kivéve az szszb ülését – jegyzőkönyv készül. A jegyzőkönyvben a kisebbségi véleményt is rögzíteni kell.

A választási bizottságok működése és tevékenysége, valamint a választási bizottságok rendelkezésére álló adatok – törvényben megállapított kivétellel – nyilvánosak. A választási eljárás nyilvánossága azonban nem sértheti a szavazás titkosságát és a személyhez, valamint a személyes adatok védelméhez fűződő jogokat.

A nemzetközi megfigyelő és a médiatartalom-szolgáltató képviselője a választási bizottság tevékenységénél – beleértve a szavazatszámilálást is – jelen lehet, azonban a bizottság munkáját nem zavarhatja.

A választott és megbízott tagok jogai és kötelezettségei azonosak, azzal az eltéréssel, hogy a megbízott tagok részére nem jár tiszteletdíj, a jogviszony megszűnésére vonatkozó szabályok eltérőek, illetve a megbízott tag nem lehet elnök, illetve elnökhelyettes.

A választási bizottság tagjai a szavazást követő napon mentesülnek a jogszabályban előírt munkavégzési kötelezettség alól, és erre az időre átlagbér illeti meg őket, amelyet a munkáltató fizet.

A munkáltató a választási szerv tagját megillető átlagbér megtérítését a szavazást követő öt napon belül igényelheti a választási bizottság mellett működő választási irodától. A munkáltató csak a választási szerv tagját megillető átlagbér megtérítését igényelheti, amelynek nem része a munkáltatót terhelő járulékok.

A választás alapelvei

A választási bizottság az alábbi alapelvek mindenkor figyelembevételével jár el (!) és hoz döntést, ideértve a kifogás elbírálását is:

- a) a választás tisztaságának megóvása,
- b) önkéntes részvétel a választási eljárásban,
- c) esélyegyenlőség a jelöltek és a jelölő szervezetek között,
- d) a fogyatékossgal élő választópolgárok joggyakorlásának elősegítése,
- e) jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás,
- f) a választási eljárás nyilvánossága.

A választási bizottságok feladata és hatásköre

Az szszb feladatai:

- a) ellenőrzi a szavazóhelyiséget, levezeti a szavazást, gondoskodik a szavazás törvényes lebonyolításáról;
- b) dönt a szavazás folyamán felmerült vitás kérdésekben;
- c) megszámlálja a szavazatokat, és megállapítja a szavazókörben a szavazás eredményét, amiről jegyzőkönyvet állít ki (külön az egyéniről és külön a listás szavazásról);
- d) indítványozza az illetékes választási bizottságnak a szavazás szavazóköri eredményének megsemmisítését, ha olyan törvénysértést észlel, amely azt érdemben befolyásolta.

A HVB feladatai:

- a) dönt az egyéni választókerületi jelöltek és polgármesterjelöltek, valamint a kompenzációs lista nyilvántartásba vételéről, illetőleg elutasításáról, a kompenzációs lista törléséről;
- b) dönt a nemzetiségi önkormányzati jelölt nyilvántartásba vételéről vagy elutasításáról;
- c) jóváhagyja az egyéni választókerületi, a polgármesteri és a kompenzációs lista, valamint a nemzetiségi szavazólap adattartalmát;

- d) dönt a szavazatszámoló bizottság tevékenysége, döntése elleni kifogásról, valamint a szavazóhelyiségben elkövetett egyéb cselekménnyel kapcsolatos kifogásról;
- e) dönt minden olyan kifogásról, amely kifejezetten az egyéni választókerületi, a kompenzációs listás vagy a polgármester-választáshoz, valamint a települési nemzetiségi önkormányzati választáshoz kapcsolódik;
- f) megsemmisíti a szavazás eredményét, ha olyan törvénysértést állapít meg, amely azt érdemben befolyásolta;
- g) megállapítja az egyéni választókerületi választás és polgármester-választás, valamint a kompenzációs listás választás eredményét;
- h) megállapítja a települési nemzetiségi választás eredményét;
- i) átadja a megválasztott képviselőnek a megbízólevelet (átruházható az elnökre).

Átjelentkezés

Az átjelentkezésre irányuló kérelmet az a választópolgár nyújthatja be, akinek a választás **kitűzését megelőzően legalább harminc nappal (2014. június 23.)** létesített tartózkodási helyének érvényessége legalább a szavazás napjáig tart (2014. okt. 12.).

Az átjelentkezésre irányuló kérelemnek a választás kitűzését követően, legkésőbb a szavazást megelőző második napon **(2014. okt. 10. 16 óra)** kell megérkeznie a helyi választási irodához.

Az átjelentkezésre irányuló kérelemnek tartalmaznia kell a választópolgár

- a) nevét,
- b) születési nevét,
- c) születési helyét,
- d) anyja nevét,
- e) személyi azonosítóját,
- f) tartózkodási helyének címét.

Az átjelentkező választópolgár legkésőbb a szavazást megelőző második napon (2014. okt. 10. 16 óra) visszavonhatja átjelentkezési kérelmét.

A helyi választási iroda vezetője a kérelem alapján a választópolgárt törli a lakóhelye szerinti szavazókör névjegyzékéből, egyidejűleg felveszi a tartózkodási helye szerinti szavazókör névjegyzékébe. A választópolgárt vissza kell venni a lakóhelye szerinti szavazókör névjegyzékébe, ha - legkésőbb a szavazást megelőző második napon - tartózkodási helyét megszünteti.

Kiesik a jelölt és a HVB **törli** a jelöltek nyilvántartásából, ha

- a) a szavazás megkezdése előtt a jelölt írásban lemond,
- b) a központi névjegyzékéből törlésre kerül,
- c) a passzív választójogát (választhatóságát) elveszíti,
- d) a jelöltet állító jelölő szervezetet a Nemzeti Választási Bizottság törli a jelölő szervezetek nyilvántartásából.

A törlést a HVI vezeti át az informatikai rendszerben.

A HVB döntésével szemben a központi névjegyzékben szereplő választópolgár, a jelölt, jelölő szervezet, továbbá az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet fellebbezést nyújthat be, melynek elbírálása a Területi Választási Bizottság hatáskörébe tartozik.

A kampány

A korábbi törvényi szabályozás szerint a kampányidőszak a választás kitűzésétől a szavazás napjának kezdetéig tartott. A választási kampányidőszak időtartama az új szabályozással megváltozott. Az új Ve. szerint a kampányidőszak **a szavazás napját megelőző 50. naptól (augusztus 23.) a szavazás napján a szavazás befejezéséig tart.**

Az új szabályozás **megszünteti** a korábban a szavazás napján 0 órától 19 óráig fennálló **kampánycsendet**, ehelyett egy speciális szabályt (nem csupán időbeli, hanem azzal egyidejűleg területi korlátozást) tartalmaz arra vonatkozóan, hogy **a szavazóhelyiséget magában foglaló épületnek a szavazóhelyiség megközelítését szolgáló bejáratától számított 150 méteres távolságon belül – közterületen – választási kampánytevékenység a szavazás napján nem folytatható.** Ez a plakátolás tekintetében azt jelenti, hogy ezen időszak alatt plakátragasztás nem lehetséges, de a kiragasztott plakátokat nem kell eltávolítani!

A kampánytevékenység

Kampánytevékenységnek minősül:

a) a kampányeszközök (pl. plakát, a jelölő szervezet vagy jelölt által történő közvetlen megkeresés, a politikai reklám és politikai hirdetés, választási gyűlés, közvetlen politikai kampány) kampányidőszakban történő felhasználása és

b) minden egyéb kampányidőszakban folytatott tevékenység a választói akarat befolyásolása vagy ennek megkísérlése céljából.

Ugyanakkor nem minősül választási kampánynak

a) a választási szervek tevékenysége, valamint

b) az állampolgárok – mint magánszemélyek – közötti személyes kommunikáció, függetlenül annak tartalmától és formájától.

A szavazóhelyiséghez történő szállításra nyilvános felhívás nem tehető közzé, szavazóhelyiséghez történő szállításra autóbuszos személyszállítás nem végezhető.

Plakát

A választási kampány eszközei szempontjából, a Ve. rendelkezéseinek alkalmazásában **plakátnak** minősülnek:

a) a választási falragasz,

b) felirat,

c) szórólap,

d) vetített kép,

e) embléma

mérettől és hordozóanyagtól függetlenül.

A Ve. lehetővé teszi, hogy a kampányidőszakban a jelölő szervezetek és a jelöltek engedély és bejelentés nélkül készítsenek plakátot. Ugyanakkor a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény szerint a kiadványon impresszumot kell elhelyezni, amely tartalmazza a kiadó nevét és székhelyét, továbbá a kiadásért felelős személy és a szerkesztésért felelős személy nevét.

Plakát a kampányidőszakban – az alábbiakban meghatározott kivételekkel – korlátozás nélkül elhelyezhető.

A választási plakát elhelyezésére vonatkozó **korlátozások, tilalmak:**

a) **Épület falára, kerítésre** plakátot elhelyezni kizárólag a **tulajdonos**, a **bérlő**, illetőleg – állami vagy önkormányzati tulajdonban lévő ingatlan esetén – a **vagyonkezelői jog gyakorlójának hozzájárulásával** lehet.

b) Egyes középületeken vagy a közterület meghatározott részén plakát, illetve óriásplakát elhelyezését a **helyi önkormányzat**, a fővárosban a fővárosi önkormányzat **műemlékvédelmi, környezetvédelmi okból rendeletben megtilthatja**. A plakátok elhelyezhetősége szempontjából tehát meg kell vizsgálni, hogy van-e olyan önkormányzati rendeletben meghatározott rendelkezés, amely az adott településen a plakátok meghatározott középületeken, közterületi részekén történő elhelyezését tiltja.

c) Állami vagy önkormányzati hatóság elhelyezésére szolgáló épületen vagy azon belül plakátot elhelyezni tilos.

d) A választási kampányt szolgáló **önálló hirdető-berendezés** elhelyezésére, valamint az **óriásplakátok** vonatkozásában a **közterület-használatról szóló jogszabályokat** kell alkalmazni.

e) A plakátot úgy kell elhelyezni, hogy az ne fedje más jelölt vagy jelölő szervezet plakátját, és károkozás nélkül eltávolítható legyen.

A plakátot az, aki elhelyezte, vagy akinek érdekében elhelyezték, **a szavazást követő 30 napon belül köteles eltávolítani**, vagy ennek elmaradása esetén az eltávolítás **költségét viselni**.

A plakát – a fenti kitételekkel – korlátozás nélkül elhelyezhető a jogszabályi előírásokra figyelemmel.

A politikai reklám közzététele a helyhatósági képviselők általános választásán

Politikai reklám a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV.

törvény (a továbbiakban: Mttv.) 203. § 55. pontjában meghatározott politikai reklám, azzal az eltéréssel, hogy a párt, politikai mozgalom és kormány alatt jelölő szervezetet és független jelöltet kell érteni.

A médiaszolgáltató **egyenlő feltételek mellett** – különös tekintettel a politikai reklámok számára, megjelenési sorrendjére, időtartamára és az adásba kerülés időpontjára – teheti közzé a jelöltet, illetve listát állító jelölő szervezetek és a független jelöltek politikai reklámjait. Közös jelölt, illetve közös lista esetén a jelölő szervezetek együttesen jogosultak a politikai reklám megrendelésére.

A politikai reklámhoz **véleményt, értékelő magyarázatot fűzni tilos.**

A politikai reklám közzétételéért a médiaszolgáltató **ellenszolgáltatást nem** kérhet, és nem fogadhat el.

Az audiovizuális médiaszolgáltatásban közzétételre szánt politikai reklám megrendelője köteles a reklám feliratozásáról vagy jelnyelvi tolmácsolással való ellátásáról gondoskodni.

A **szavazás napján politikai reklámot nem lehet közzétenni.**

A politikai reklám közzétételére egyebekben az Mttv. rendelkezéseit kell alkalmazni.

A helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választását megelőző kampányidőszakban **a közszolgálati médiaszolgáltatók lineáris médiaszolgáltatásukban** annak a nyolc jelölő szervezetnek a politikai reklámjait kell közzétenni, amelyek országos összesítésben a legtöbb képviselő- és polgármesterjelöltet állították - a közös jelölteket és listákat a jelölés arányában kell figyelembe venni. A rendelkezésre álló műsoridő tartama az összes lista és az összes közszolgálati médiaszolgáltató tekintetében együttesen háromszáz perc.

A jelölő szervezetek rendelkezésére álló időtartamot egyenlő arányban kell felosztani. A jelölő szervezet rendelkezésére álló időtartamot közszolgálati médiaszolgáltatónként egyenlő arányban kell felosztani.

A közszolgálati médiaszolgáltató naponta három alkalommal, a 6-8, 12-14 és 18-20 óra között kezdődő időszavokban, megszakítás nélkül köteles biztosítani a politikai reklámok közzétételét. A jelölő szervezetek politikai reklámjait egymást követően kell közzétenni. A politikai reklámok megjelenési sorrendjét az esélyegyenlőség biztosítása érdekében naponta változtatni kell.

A közszolgálati médiaszolgáltató a jelölő szervezet által megjelölt napon és időszavban köteles a politikai reklámot közzétenni. A jelölő szervezet politikai reklám közzétételét egy időszavban naponta csak egyszer, legfeljebb egyperces időtartamban kérheti.

A médiaszolgáltató abban az esetben köteles a politikai reklámot közzétenni, ha a jelölő szervezet legkésőbb a közzétételt megelőző második napon átadja az általa készített politikai reklámot.

Az általános választást megelőző kampányidőszakban **a közszolgálati médiaszolgáltatók kivételével**, országosan elérhető lineáris médiaszolgáltatást nyújtó médiaszolgáltató – a politikai reklám közlésére szolgáló országos lineáris médiaszolgáltatásának vagy médiaszolgáltatásainak megjelölésével – legkésőbb a választást megelőző 50. napon közli a Nemzeti Választási Bizottsággal, ha biztosítani kívánja politikai reklám közzétételének lehetőségét. Amennyiben a határidőig nem nyilatkozik, politikai reklámot nem tehet közzé. A Nemzeti Választási Iroda a választások hivatalos honlapján a nyilatkozatot tett médiaszolgáltatót és a médiaszolgáltatások megnevezését, illetve a közzétételre biztosított időtartamot közzéteszi.

A közszolgálati médiaszolgáltatók kivételével, az országosan elérhető lineáris médiaszolgáltatást nyújtó médiaszolgáltatókra a közszolgálati médiaszolgáltatóra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni, azzal, hogy

- a) a politikai reklámok közzétételére szánt, az egy médiaszolgáltatásra eső időtartamot a médiaszolgáltató határozza meg, de az nem lehet kevesebb, mint az egy közszolgálati médiaszolgáltatóra eső időtartam fele, melyet a bejelentésben meg kell jelölnie a médiaszolgáltatónak,
- b) ha ez az időtartam eltér az egy közszolgálati médiaszolgáltatóra eső időtartamtól, a Nemzeti Választási Bizottság az egyes jelölő szervezetek rendelkezésére álló időtartamot arányosan csökkentett, illetve megnövelt mértékben állapítja meg.

Politikai hirdetés

Politikai hirdetés az ellenérték fejében, valamely jelölő szervezet vagy független jelölt népszerűsítését szolgáló vagy támogatására ösztönző, illetve azok nevét, célját, tevékenységét, jelszavát, emblémáját népszerűsítő, sajtótermékben közzétett médiatartalom vagy filmszínházban közzétett audiovizuális tartalom.

A politikai hirdetések közzétételére vonatkozó szabályokat a törvény a korábbi szabályozáshoz képest részletesebben határozza meg, újítása a szabályozásnak, hogy a sajtótermékek hirdetési szolgáltatásainak árjegyzéke az Állami Számvevőszéken keresztül nyilvánosságra kerül.

A **sajtótermék** fogalmát az Mttv. 203. § 60. pontja határozza meg. Eszerint sajtótermék: a napilap és más időszaki lap egyes számai, valamint az internetes újság vagy hírportál, amelyet gazdasági szolgáltatásként nyújtanak, amelynek tartalmáért valamely természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság szerkesztői felelősséget visel, és amelynek elsődleges célja szövegből, illetve képekből álló tartalmaknak a nyilvánossághoz való eljuttatása tájékoztatás, szórakoztatás vagy oktatás céljából, nyomtatott formátumban vagy valamely elektronikus hírközlő hálózaton keresztül.

Az Mttv. 203. § 60. pontjában meghatározott sajtótermékekben politikai hirdetés a választási kampányidőszakban az alábbiak szerint tehető közzé:

- a) a sajtótermékben közzétett politikai hirdetésnek azonnal felismerhetőnek és más médiatartalmaktól megkülönböztethetőnek kell lenni;
- b) amennyiben sajtótermék politikai hirdetést kíván közzéadni, a választás kitűzését követő 5 munkanapon belül az Állami Számvevőszékhez eljuttatja hirdetési szolgáltatásainak árjegyzékét, amelyet az nyilvántartásba vesz, és honlapján közzétesz, a sajtótermék ugyanezt az árjegyzékét a honlapján közzéteszi;
- c) politikai hirdetést kizárólag olyan sajtótermék közzéadhat, amelynek hirdetési árjegyzékét az Állami Számvevőszék nyilvántartásba vette;
- d) politikai hirdetés csak a nyilvántartásba vett árjegyzék által meghatározott ellenérték fejében közzéadhat;
- e) Magyarországon letelepedett kiadók sajtótermékei közül csak az közzéadhat politikai hirdetést, amely az Mttv. szerinti hatósági nyilvántartásban szerepel.

A sajtótermék a szavazás napját követő 15 napon belül az Állami Számvevőszéket tájékoztatja a közzétett politikai hirdetésekről. A tájékoztatás tartalmazza, hogy az egyes jelöltek és jelölő szervezetek politikai hirdetéseit kinek a megrendelésére, milyen ellenérték fejében, mely időpontban és milyen terjedelemben tette közzé. Az Állami Számvevőszék e tájékoztatásokat a honlapján közzéteszi.

Közvetlen politikai kampány

A közvetlen politikai kampány a választási kampányanyagok a választópolgár részére közvetlen megkeresés módszerével történő eljuttatása.

Választási kampányanyag a választópolgár részére közvetlen megkeresés módszerével a Ve. 89. §-ában meghatározottak alapján juttatható azzal, hogy egyéb adatai felhasználásához – mint mobiltelefonszám, e-mail cím – a kifejezett hozzájárulása szükséges. A Ve. 89. § (1) bekezdése szerint a választópolgár jogosult megtiltani, hogy a választási szervek a róla nyilvántartott adatokat kiadják.

Az adatszolgáltatásról lásd. lentebb.

Közvélemény-kutatás

A Ve. értelmében a szavazás napján a közvélemény-kutatást végző személy

- a) abba az épületbe, amelyben a szavazóhelyiség van, nem léphet be,
- b) a választópolgárokat semmilyen módon nem zaklathatja, és
- c) csak az épületből kilépőket kérdezheti meg.

A Ve. a korábbi szabályozást pontosítja azáltal, hogy nem a szavazóhelyiségből, hanem az épületből kilépő választópolgárok tekintetében teszi lehetővé a közvélemény-kutatás kérdéseinek feltételét. A szabályozás ezen pontosításának gyakorlati indoka, hogy egy épületen belül sok esetben több szavazóhelyiség is kialakításra kerül.

A törvény szerint a fentiekben kifejtett módon készített **közvélemény-kutatás eredményét (exit poll) is csak a szavazás befejezése után szabad nyilvánosságra hozni.**

A média kampányban való részvétellel kapcsolatos jogorvoslat

A Ve. a médiakampányban való részvétellel kapcsolatos jogorvoslat tekintetében az általános szabályoktól eltérő előírások érvényesülnek.

A Ve. értelmében főszabály szerint a médiaszolgáltatók és a sajtó, illetve a filmszínházak választási kampányban való részvételével – a Ve. rendelkezéseinek megsértésével – kapcsolatos kifogást a Nemzeti Választási Bizottság bírálja el.

Körzeti és helyi, illetve lekérhető médiaszolgáltatással vagy nem országosan terjesztett sajtótermékkel kapcsolatos kifogást a médiatartalom-szolgáltató székhelye vagy lakóhelye szerint illetékes **TVB** bírálja el.

A kifogásban a kérelmező megjelöli, vagy lehetőség szerint csatolja a törvénysértés bizonyítékául szolgáló műsorszámot vagy médiatartalmat. Ugyanakkor a megjelölt műsorszám jogorvoslati kérelemhez csatolásának elmaradása nem eredményezi a kifogás elutasítását, hiszen **a megjelölt műsorszámot** az eljáró választási bizottság – amennyiben szükséges és a kérelmező nem csatolta – **hivatalból szerzi be.**

Amennyiben a választási bizottság **a kifogásnak helyt ad**, egyrészt a kifogás elbírálása során általánosan értelmezhető jogkövetkezmények közül a törvény által megjelölteket alkalmazza, másrészt ezen **általános jogkövetkezményeken felültovábbi cselekmények elvégzésére** kötelezi a médiatartalom-szolgáltatót.

A törvény értelmében, **ha a választási bizottság a kifogásnak helyt ad, egyrészt**

a) megállapítja a jogszabálysértés tényét, a jogsértőt eltiltja a további jogszabálysértéstől, a választási eljárást vagy annak a jogorvoslattal érintett részét megsemmisíti és megismételteti, valamint

b) bírságot is kiszabhat.

Annak eldöntésében, hogy indokolt-e a bírság kiszabása, illetve a bírság mértékének megállapításában az eset összes körülményeit – így különösen a jogsértéssel érintett médiaszolgáltató típusát, lefedettségét, a jogsértéssel érintett sajtótermék típusát, a jogsértés súlyát és a jogsértés ismétlődő jellegét – veszi figyelembe. A bírság összegének megállapításakor figyelembe kell venni azt is, ha a jogsértés nyilvánvalóan szándékos volt. A bírság legmagasabb összege a kötelező legkisebb munkabér havi összegének ötvenszerese.

A fenti jogkövetkezmények alkalmazásán túl a választási bizottság kötelezi a médiatartalom-szolgáltatót, hogy határozata rendelkező részét

a) napilap és internetes sajtótermék, valamint lekérhető médiaszolgáltatás esetében a határozat közlésétől számított három napon belül, a jogsértő közléshez hasonló módon,

b) más időszaki lap esetében a legközelebbi számban, a jogsértő közléshez hasonló módon,

c) lineáris médiaszolgáltatás esetében a határozat közlésétől számított három napon belül, a jogsértő közléssel azonos napszakban és ahhoz hasonló módon tegye közzé.

Ezek megszegéséért bírság is kiszabható!

Az adatszolgáltatás adatait kizárólag az ajánlások gyűjtése, valamint közvetlen politikai kampány céljára lehet felhasználni. Egyéb célú felhasználásuk, másolásuk, harmadik személynek történő átadásuk tilos.

Az adatszolgáltatás adatait a jelölt és listát állító jelölő szervezet legkésőbb a szavazás napján köteles megsemmisíteni, és az erről készült jegyzőkönyvet három napon belül köteles átadni az adatszolgáltatást teljesítő választási irodának.

Ezek megszegéséért bírság is kiszabható!

A szavazás

Előkészületek

A szavazás napján a szszb elnöke vagy helyettese (más nem veheti át!) a meghatározott kiszállítási időpontban átveszi (késés esetén a többi szavazókörnél is késést idézünk elő!!!) a szavazókörben a polgármesteri hivatalból kiszállított nyomtatványokat és az egyéb eszközöket.

A szszb legkésőbb **5:15** óráig elfoglalja helyét a szavazóhelyiségben, és a szavazáshoz előkészíti a szavazólapokat a nyomtatványokat, valamint az urnákat.

A szavazáshoz szükséges iratoknak és a nyomtatványoknak a szavazóhelyiségbe történt kiszállítását követően a szavazás megkezdéséig (6:00-ig), a szavazatszámláló bizottság és a választási iroda tagjain, valamint a nemzetközi megfigyelőn kívül senki sem tartózkodhat a szavazóhelyiségben!

A szavazás kezdetétől a szavazás lezárásáig kizárólag az szszb, a jegyzőkönyvvezető, a médiatartalom-szolgáltató képviselője, valamint a nemzetközi megfigyelő tartózkodhat a szavazóhelyiségben!!!

A választópolgár (illetve segítője) kizárólag a választójoga gyakorlásához szükséges ideig tartózkodhat a szavazóhelyiségben.

A szavazatszámolás során a szavazatszámoló bizottság, a jegyzőkönyvvezető, a médiatartalom-szolgáltató képviselője, valamint a nemzetközi megfigyelő tartózkodhat csak a szavazóhelyiségben!

A bizottság az elsőként szavazó választópolgár – aki nem lehet a szavazatszámoló bizottság tagja és a jegyzőkönyvvezető – jelenlétében megvizsgálja az urnák állapotát és azt, hogy az urnák üresek-e, majd az urnákat lezárja és lepecsételi (**az összeset!!!** – mozgóurnáét is!). Ellenőrzi, hogy az urnából a pecsét feltörése nélkül ki lehet-e venni a szavazólapot. Az urnába ellenőrző lapot nem kell elhelyezni, kivéve a mozgóurnát! Így ezt követően **mozgóurnánként** ki kell tölteni, és benne el kell helyezni egy **Ellenőrző lapot**, amely tartalmazza az elhelyezés időpontját, az elsőként szavazó választópolgárnak és a szavazatszámoló bizottság jelen lévő tagjainak az aláírását! (külön nyomtatvány). A szavazás céljára legalább 2 urnát kell felállítani (a többit, pl. mozgóurnát félre lehet tenni, de úgy, hogy folyamatosan szem előtt legyen, és ne kerüljön ki az szszb tagjainak hatóköréből). Az urna lezárását követően az elsőként szavazó választópolgár és az ekkor jelenlévő szszb tagok (a jegyzőkönyvvezető nem! DE a határozatképességre nagyon kell figyelni!) aláírja a szavazóköri jegyzőkönyv **megfelelő** rovatát. A vizsgálat megtörténtét a szavazóköri jegyzőkönyv tartalmazza.

A rend fenntartása a szavazóhelyiségben

A szavazatszámoló bizottság elnöke felelős a szavazás napján a szavazóhelyiségben és környékén a rend fenntartásáért. Ennek érdekében hozott intézkedése mindenkire kötelező. Ezt jegyzőkönyvben külön rögzíteni kell (külön nyomtatvány).

A szavazóhelyiséget a szavazás ideje alatt nem lehet bezárni!

A szavazás felfüggesztése rendkívüli, a választás szabadságát vagy titkosságát, illetve a választás lebonyolítását veszélyeztető esemény bekövetkezése esetén azonban lehetséges.

Rendkívüli esemény:

Rendkívüli eseménynek kell tekinteni minden olyan történést, amely a szavazás rendjének megzavarására irányul, gátolja a szavazás zökkenőmentes lebonyolítását, illetve amely nem tartozik a szavazás normális menetéhez. A teljesség igénye nélkül ilyenek lehetnek:

- rosszullet miatt mentőt kell hívni egy választópolgárhoz, esetleg a bizottság valamely tagjához (aki rosszul van, ha lehetséges, inkább a folyosón ültessük le, hogy ne akadályozza a szavazást, ha komolyabbra fordul a helyzet),
- tűz üt ki, áramszünet következik be (elvileg nem lehet akadály, mert már világos lesz) a szavazóhelyiségben,
- tettelesen bántalmazzák a szavazatszámoló bizottság tagját,
- a választópolgárok összeverekednek a szavazóhelyiségben,
- kábítószer hatása alatt álló vagy ittas személy akadályozza a választópolgárokat a szavazásban, vagy inzultálja a szavazatszámoló bizottság tagjait,
- bombariadó,
- haláleset történik a szavazóhelyiségben,
- rendbontó személyek a szavazóhelyiség bútorzatát megrongálják, felborítják a szavazófülkét stb.

A rendkívüli események súlyuk szerint két csoportba sorolhatók: az egyik körbe azok tartoznak, amelyek a szavazatszámoló bizottság elnökének döntése nyomán gyorsan megszüntethetők, elháríthatók, így a szavazás folytatását nem veszélyeztetik (pl.: a rendbontó kivezetése a szavazóhelyiségből).

Vannak azonban olyan rendkívüli, elháríthatatlan események, amelyek miatt a szavazás lehetetlenné válik. Ilyenek többek között:

- ha a szavazatszámoló bizottság tagjainak száma határozatképes létszám alá csökken (3 fő – ilyen nem fordulhat elő, mindig gondoskodni kell, hogy elég tag legyen jelen, azaz pl. csak akkor mehet 2 fő mozgóurnázni, ha elég tag marad a bizottságban – ha gond lenne, azonnal jelezni!!!),
- ha haláleset történik,
- ha bombariadó van.

Ilyen esetekben a szavazást **fel kell függeszteni**, az urnákat és az iratokat zárolni kell, és a felfüggesztés tényéről a jegyzőt haladéktalanul tájékoztatni kell. Bombariadó esetén a fentiekén kívül további intézkedési kötelezettség a szavazóhelyiség kiürítése és a rendőrség értesítése. A rendőrség értesítése a következő módon történik, be kell telefonálni a Polgármesteri Hivatalba, és elmondani a benti kollégának miért van szükség és hol rendőri intézkedésre. A hivatalban lévő (a szavazás idején végig jelen van egy intézkedésre jogosult tiszt) rendőrpárancsnok azonnal intézkedik.

Valamennyi rendkívüli esemény tényének rögzítésére nyomtatvány áll rendelkezésre.

Rendőri intézkedés kezdeményezésére csak az elnök jogosult!

A rendkívüli esemény elhárítását követően a szavazás tovább folytatható.

A szavazást nem lehet meghosszabbítani! A szavazóhelyiséget 19:00-kor be kell zárni. Aki még bent tartózkodik, illetve 19 órakor sorban áll, azok még szavazhatnak, de ezt követően a sorhoz csatlakozni nem lehet!! Így a jkv-ben rögzített időpont 19 óra utáni is lehet! Előbb bezárni a szavazóhelyiséget csak 100%-os részvételnél lehet.

Toll- és fülkehasználat:

A szavazatszámoló bizottság tagjai a szavazóhelyiségben csak a hivatalosan elhelyezett tollat használhatják. A korlátozás nem vonatkozik a választópolgárokra, ők a saját tollukat is használhatják a kihelyezett toll helyett, és ez a tény szavazatuk érvényességét nem befolyásolja.

Az szszb tagjai a szavazás időtartama alatt – a hivatalos választási iratok és a hivatalos toll kivételével – nem használhatnak adatrögzítésre vagy adattovábbításra alkalmas eszközt (pl.: telefont) a szavazóhelyiségben (kint a folyosón telefonálhat). A jkv-vezető igen!!

A szavazás titkosságának – különösen a szavazásban való önkéntes részvétel, illetve a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás elvének – **súlyos sérelmét valósítja meg, ha a választási névjegyzék alapján bárki hozzáférhetővé tesz olyan adatokat, amelyek a szavazati jogukat gyakorolt, illetőleg a szavazni jogosult, de még meg nem jelent választópolgárok személyére vonatkoznak!!!** Ennek alapján tilalmazott minden olyan magatartás, amely bármilyen módon (telefon, egyéb távközlési eszköz stb.) az említett adatokról arra nem jogosult szervezeteknek, szervezeteknek, személyeknek tájékoztatást ad.

„A választási szervek tagjai a kampánycsend időszakában pártszimbólumokat nem használhatnak, nem osztogathatnak, azokat ruházatukon nem viselhetik. Tilos továbbá pártszimbólumok használata, pártokhoz köthető egyenruha viselése a választási szervek hivatalos helyiségeiben, így különösen a szavazóhelyiségekben.”

Az szszb tájékoztató és segítő szerepe:

A szavazatszámoló bizottság egyik feladata a szavazás törvényes lebonyolítása, melynek része a szavazókörben a választópolgárok tájékoztatása, és a választópolgároknak a törvény által előírt rendben történő segítségnyújtás is. Ennek keretében a szavazatszámoló bizottság:

- ha egy jelölt vagy egy lista kiesett a szavazólapok elkészítése után, e tényről a szavazóhelyiségben elhelyezett hirdetőn, valamint szükség szerint szóban tájékoztatja a választópolgárokat (a kiesett jelölt vagy lista nevét a szavazólapon át kell húzni);
- az írásképtelen választópolgár helyett – e tény feltüntetésével – a szavazatszámoló bizottság két tagja írja alá a névjegyzéket;
- szükség esetén – a választópolgár befolyásolása nélkül – megmagyarázza a szavazás módját;
- ha az olvasni nem tudó vagy a szavazásban testi fogyatékosága vagy egyéb ok miatt akadályozott választópolgár a szavazólap kitöltéséhez segítségül más személyt (nem kell választópolgárnak lennie!) nem tud megkérni, kérésére a szavazatszámoló bizottság két tagja együttesen segítséget nyújt.

Szavazás mozzanatai:

A választópolgárt először a szavazatszámoló bizottságnak azonosítani kell. Ennek a törvény által elfogadott módja, ha a választópolgár

- a) a személyazonosság és a lakcím (vagy személyi azonosítója) megállapítására alkalmas érvényes igazolványa (igazolványait) vagy
- b) lakcímet/személyi azonosítót tartalmazó személyazonosító igazolványa átadásával lehetővé teszi a szavazatszámoló bizottságnak, hogy személyazonosságáról meggyőződjön. Az szszb ellenőrzi azt is, hogy szerepel-e a névjegyzékben. A személyazonosság más módon történő igazolása (például személyes ismertségre hivatkozással, érvénytelen (lejárt, kilyukasztott, stb.) igazolvány bemutatása alapján stb.) nem fogadható el.

1. A választópolgár **a személyazonosságát és a lakcímét** a következő **érvényes** igazolványok bemutatásával igazolhatja:

Ha nem tudja magát igazolni, vissza kell utasítani, és azt a jegyzőkönyvvezető egy külön jegyzékbe vezeti, de külön határozatot nem kell róla hozni (!).

2. Ha a választópolgár **azonosítása megtörtént (személyazonosítás és a választási jogosultság azonosítása)** és a szavazásnak nincs akadálya, a szavazólapok átvételét a választópolgár a névjegyzéken saját kezű – ha írásképtelen, e tény feltüntetése mellett az szszb két tagja – aláírásával igazolja (nincs előre szavazólap odaadása!!). **NEM VEHETŐ FEL SENKI A NÉVJEGYZÉKRE!**

3. A szavazatszámoló bizottság átadja a választópolgárnak a szavazólapokat, amelyet a választópolgár jelenlétében hivatalos bélyegzőlenyomattal lát el (nincs előre bélyegzés!!). A bizottság szavazólapokkal együtt a borítékot is átadja a választópolgár részére.

Minden választópolgár két szavazólapot kap: egy egyéni választókerületi képviselői szavazólapot és egy polgármester választásra vonatkozó szavazólapot ad át.

Nemzetiségi választópolgárként a névjegyzékben szereplő személy részére a fentiekén túl további – legfeljebb 3 (országos/területi/települési), de minimum 1 (országos) – nemzetiségi önkormányzati képviselő választásra vonatkozó szavazólapot ad át!

Ha a szavazólap átvételét (aláírást) megtagadja, fel kell venni a választópolgárt a visszautasítottak jegyzékébe!

Ha a választópolgár Braille-sablont is igényelt, vagy nem igényelt, de más kérelme folytán az szszb-nél van ilyen sablon, akkor kérelmére más személynek is át kell adni azt. A szavazósablonba bele kell helyezni a szavazólapot.

4. A választópolgár a szavazófülkébe vonul és kitölti a szavazólapokat (a fülsz használata nem kötelező!!). A szavazófülkében a szavazás ideje alatt csak a segítője tartózkodhat.

Érvényesen szavazni a jelölt neve melletti, illetőleg a lista neve feletti körbe tollal írt, egymást metsző két vonallal lehet.

A szavazat érvényességét – ha az egyéb feltételeknek megfelel – nem érinti, ha a szavazólapon bármilyen megjegyzést tettek, a jelöltek sorrendjét megváltoztatták, a jelölt nevét kihúzták, illetve nevet hozzáírtak.

5. A választópolgár a szavazólapot borítékba **teheti**, és a szavazatszámoló bizottság előtt urnába helyezi. (A szavazósablont az szszb-nek vissza kell adni.) (A boríték átadását legalább meg kell kísérelni, de annak használatára a választópolgár nem kötelezett! Kivéve: azon nemzetiség területi, illetve országos listás szavazólapját, amelynek települési önkormányzatának választására nem kerül sor a településen!!! Ezen nemzetiség választópolgára a szavazólapot olyan borítékba helyezi, amelyen a nemzetiség megjelölése fel van tüntetve, és a borítékot a választópolgár lezárja!) Ha a választópolgár a borítékban az urnába történő helyezése előtt jelzi, hogy a szavazólap kitöltését elrontotta, a rontott szavazólapot a szavazatszámoló bizottság – szavazólaponként és választópolgáronként – legfeljebb **egyszer** kicseréli. A rontottat el kell kérni, és egy külön, erre a célra szolgáló borítékban gyűjteni, majd a számolásnál azzal is lesz feladat.

Kérdésként merülhet föl, hogy a választópolgár köteles-e a szavazólapot a borítékba és ezt követően az urnába helyezni, vagy azzal szabadon rendelkezik. A kérdésben a Nemzeti Választási Bizottság 12/2014. (IV. 4.) iránymutatása ad eligazítást, mely szerint:

„sérti a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás elvét a választások tisztaságát is az, ha a választópolgár a szavazólapot sajátjaként kezeli, és azt a szavazóhelyiségből kiviszi vagy arról annak borítékba, illetve urnába helyezése előtt felvételt készít. A szavazólapnak a szavazóhelyiségből való elvitele, illetve arról – fénykép, videó stb. – felvétel készítése alkalmat adhat akár választási csalás elkövetésére is, ennek megakadályozása a választások tisztaságához fűződő közérdek.”

Az NVB álláspontja szerint a szavazólap fizikai valóságában nem a választópolgáré, tehát – az önkéntes részvétel a szavazásban – nem ad felhatalmazást a szavazólapnak a szavazókörből történő kivételére.

Más kérdés a boríték, mert az nem érinti a választás eredményét, annak hiánya a leadott szavazat érvényességét nem befolyásolja. (Kivéve: azon nemzetiség területi, illetve országos listás szavazólapját, amelynek települési önkormányzatának választására nem kerül sor a településen!!! Ezen nemzetiség választópolgára a szavazólapot olyan borítékba helyezi, amelyen a nemzetiség megjelölése fel van tüntetve, és a borítékot a választópolgár lezárja!)

A névjegyzék vezetése a szavazás napján:

Az szszb a névjegyzéket nem módosíthatja, kivéve a mozgóurnát igénylők iránti kérelem esetét. (Az átjelentkezés iránti kérelemnek a szavazást megelőző 2. napig meg kell érkeznie a helyi választási irodához, így emiatt az szszb-nek már nem lesz feladata a szavazóköri névjegyzék módosítása.)

Az szszb dönt azon mozgóurna iránti kérelmekről, mely a helyi választási irodához a szavazást megelőző második nap 16 óra után érkezett meg. Mozgóurna iránti kérelem a szavazás napján is érkezhet 15 óráig!

Amennyiben a kérelem tartalmazza

- a) a választópolgár nevét, születési nevét, anyja nevét, személyi azonosítóját,
 - b) a választópolgár szavazókör területén levő tartózkodási helyét, ahova a mozgóurna kivételét kéri, ha az a magyarországi lakcímétől eltér, valamint
 - c) a mozgóurna igénylés okát,
- nem lehet a kérelmet elutasítani.

Ilyenkor a jegyzőkönyvvezető felveszi a választópolgárt a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékébe, és egyúttal törlí a kinyomtatott szavazóköri névjegyzékből.

Az elutasításról határozatot kell hozni!!!

Mozgóurnás szavazás:

A mozgásban gátolt választópolgár élhet ezzel a szavazási móddal, ezért más ok alapján (pl.: öregkor, időhiány stb.) nem lehet igénybe venni.

A mozgóurnás szavazást az adott választópolgár kérheti (személyesen/meghatalmazott útján, levélben, ügyfélkapun vagy hivatalos honlapon keresztül érkezhet) akár előzetesen a HVI vezetőjétől. A szavazás napján 15 óráig beérkezőleg a szavazatszámlláló bizottságtól kell kérni.

A helyi választási iroda és az szszb sem fogadhatja el az összegyűjtött mozgóurna iránti kérelmeket a választások tisztasága és a személyes adatok védelmére hivatkozással. Azokat külön-külön borítékban lehet átadni a választási szerveknek!

A mozgóurnás szavazás során a választópolgárokat a szavazatszámlláló bizottság legalább két tagja keresi föl. **A szavazóhelyiségben is határozatképesnek kell maradnia a bizottságnak!**

Mozgóurnás szavazást a nemzetiségi választópolgár is igénybe vehet. A két nemzetiségi szavazókör szszb-je az egész településen mozgóurnázik!

Szavazás lezárása:

A szavazatszámlláló bizottság elnöke a szavazóhelyiséget **19:00 órakor** zárja be. Azok a választópolgárok, akik a szavazóhelyiségben tartózkodnak, vagy sorban állnak (akár közterületen is), még szavazhatnak! A sorhoz azonban nem lehet csatlakozni 19 óra után! Ezután a szavazatszámlláló bizottság a szavazást lezárja.

A szavazás lezárása után a szavazatszámoló bizottság szavazatot nem fogadhat el.

Jogorvoslatok a választás során

Jogorvoslatok fajtái

A jogorvoslatok három formája a kifogás, a fellebbezés és a bírósági felülvizsgálat iránti kérelem. Ezen felül rendkívüli jogorvoslati lehetőség, hogy az Alaptörvényben foglalt jogok megsértése esetén alkotmányjogi panaszt lehet benyújtani.

Kifogást a választásra irányadó jogszabály, illetve a választás és a választási eljárás alapelveinek megsértésére hivatkozással a központi névjegyzékben szereplő választópolgár, jelölt, jelölő szervezet, továbbá az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet nyújthat be.

Fellebbezést a választási bizottság elsőfokú határozata ellen a központi névjegyzékben szereplő választópolgár, jelölt, jelölő szervezet, továbbá az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet nyújthat be. Az eljáró bizottság elnöke és tagja azonban nem nyújthat be fellebbezést.

Bírósági felülvizsgálati kérelmet a választási bizottság másodfokú határozata, továbbá a Nemzeti Választási Bizottság határozata ellen az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet bírósági felülvizsgálati kérelmet nyújthat be. Az eljáró bizottság elnöke és tagja azonban nem nyújthat be bírósági felülvizsgálatot.

Jogorvoslati határidők

A **határidőket naptári napokban** kell számítani. A Ve.-ben meghatározott **határidő minden esetben jogvesztő**, késedelem kimentésére, illetve igazolás előterjesztésére nincs mód. A határidő annak **utolsó napján 16 órakor** jár le, a **választási bizottság** rendelkezésére nyitva álló határidő **24 órakor** jár le.

A **jogorvoslati kérelmek benyújtására, valamint azok elbírálására** – a speciális jogorvoslati eljárásokat kivéve – **3 napos határidő** áll az érintettek rendelkezésére. A jogsértés elkövetésétől, illetve a megtámadott választási bizottság határozatának meghozatalától.

A kifogás

A kifogást úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb a sérelmezett jogszabálysértés elkövetésétől számított három napon belül **megérkezzen!**

Ha a kifogást nem az elbírálásra jogosult választási bizottsághoz nyújtják be, a választási bizottság az ügyet legkésőbb a beérkezését követő napon jegyzőkönyvbe foglalt döntéssel átteszi az elbírálásra jogosult választási bizottsághoz, amely köteles az ügyben eljárni.

Amennyiben a választási bizottság az ügy beérkezését követő napon nem él az áttétel lehetőségével, akkor köteles eljárni az ügyben. A törvény lehetőséget biztosít arra, hogy a választási bizottság áttételi jogkörét elnökére ruhazza át, ilyenkor az áttételről a bizottság elnöke dönt.

Tartalma

A kifogást írásban – személyesen, levélben, telefaxon vagy elektronikus levélben eljuttatva – lehet benyújtani.

A kifogásnak tartalmaznia kell

- a jogszabálysértés megjelölését,
- a jogszabálysértés bizonyítékait,
- a kifogás benyújtójának nevét, lakcímét (székhelyét) és – ha a lakcímétől (székhelyétől) eltér – postai értesítési címét,
- a kifogás benyújtójának személyi azonosítóját, illetve ha a külföldön élő, magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgár nem rendelkezik személyi azonosítóval, a magyar állampolgárságát igazoló okiratának típusát és számát, vagy jelölő szervezet vagy más szervezet esetében a bírósági nyilvántartásba-vételi számát.

A kifogás tartalmazhatja benyújtójának telefaxszámát vagy elektronikus levélcímét, illetve kézbesítési megbízottjának nevét és telefaxszámát vagy elektronikus levélcímét.

A választási bizottság a kifogásról a beérkezésétől számított **3 napon** belül dönt. Áttétel esetén az elbírálási határidő a kifogásnak az elbírálásra jogosult választási bizottsághoz való megérkezésétől számít.

A kifogás a választási bizottság határozatának meghozataláig visszavonható, azonban a bizottság az ügyben az eljárást hivatalból folytathatja.

Érdemi vizsgálat nélküli elutasítás

A kifogást érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani, ha

- a) nem jogosult nyújtotta be,
- b) elkésett;
- c) nem tartalmazza a kifogás kötelező tartalmi elemeit,
- d) annak elbírálása nem tartozik egyik választási bizottság hatáskörébe sem.

Nem utasítható el azonban érdemi vizsgálat nélkül a kifogás, ha benyújtója elmulasztotta megjelölni telefaxszámát vagy elektronikus levélcímét, illetőleg kézbesítési megbízottjának nevét és telefaxszámát vagy elektronikus levélcímét.

Ilyenkor a beadványozó megfosztja magát a határozat rövid úton való közlésének lehetőségétől és előfordulhat, hogy a rövid határidőre tekintettel nem tud fellebbezést benyújtani.

Lehetőség van egyesítésre: a választási bizottság együttes vizsgálat és elbírálás végett elrendelheti azoknak az előtte folyamatban levő ügyeknek az egyesítését, amelyeknek tárgya egymással összefügg.

Ha a választási bizottság által **érdemben elbírált ügyben újabb kifogást** nyújtanak be, és az nem tartalmaz a választási bizottság által még nem értékelt bizonyítékot, a választási bizottság elnöke megküldi a kifogás benyújtója részére a választási bizottság határozatának – személyes adatokat nem tartalmazó – másolatát, és erről a következő ülésen tájékoztatja a választási bizottságot. A választási bizottság az elnök tájékoztatását jegyzőkönyvbe foglalt döntéssel tudomásul veszi vagy – ha a másolat megküldésének feltételei nem állnak fenn – az ügy érdemében határozatot hoz.

Ha a választási bizottság:

1. a kifogásnak helyt ad, a következő jogkövetkezményeket alkalmazhatja:

- a) megállapítja a jogszabálysértés tényét,
- b) a jogsértőt eltiltja a további jogszabálysértéstől,
- c) a választási eljárást vagy annak a jogorvoslattal érintett részét megsemmisíti és megismételteti,
- d) a választási kampány szabályainak megsértése, illetve az ajánlóívek visszaadására vonatkozó kötelezettség megszegése és a személyes adatok eltérő célú felhasználása esetén bírságot is kiszabhat.

A választási bizottság annak eldöntésében, hogy indokolt-e a bírság kiszabása, illetve a bírság mértékének megállapításában az eset összes körülményeit – így különösen a jogsértéssel érintettek körének nagyságát, a jogsértés súlyát és területi kiterjedtségét, a jogsértés ismétlődő jellegét – veszi figyelembe. A bírság összegének megállapításakor figyelembe kell venni azt is, ha a jogsértés nyilvánvalóan szándékos volt. A bírság legmagasabb összege természetes személy esetén a kötelező legkisebb munkabér havi összegének ötszöröse, egyébként a kötelező legkisebb munkabér havi összegének tizenötszöröse. A bírság, ha azt a kötelezett az azt kiszabó határozat jogerőre emelkedésétől számított tizenöt napon belül nem fizette meg, adók módjára behajtandó köztartozásnak minősül, amelyet a Nemzeti Választási Iroda megkeresésére az állami adóhatóság szed be.

2. a kifogásnak nem ad helyt, azt elutasítja.

A fellebbezés

A fellebbezés a választási bizottság elsőfokú határozatának felülvizsgálatára irányul.

Fellebbezést jogszabálysértésre hivatkozással, illetve a választási bizottság mérlegelési jogkörben hozott határozata ellen lehet benyújtani.

A fellebbezést a megtámadott határozatot hozó választási bizottságnál – szavazatszámiláló bizottság döntése esetén az elbírálásra jogosult választási bizottságnál (helyi választási bizottság) – kell benyújtani úgy, hogy az a megtámadott határozat meghozatalától számított három napon belül megérkezzen.

Áttételnek nincs helye, ha a beadványozó fellebbezését más, nem a megtámadott határozatot hozó választási bizottsághoz nyújtja be, azt érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani, kivéve: nem lehet a

fellebbezést elutasítani, ha a fellebbezést a fellebbezés elbírálására jogosult választási bizottságnál nyújtják be.

Tartalma

A fellebbezésnek tartalmaznia kell:

- a) a jogszabálysértés megjelölését,
- b) a jogszabálysértés bizonyítékait,
- c) a fellebbezés jogi alapját, azaz a jogszabálysértés megjelölését, a mérlegelésre hivatkozást;
- d) a kérelem benyújtójának nevét, lakcímét (székhelyét) és – ha a lakcímétől (székhelyétől) eltér – postai értesítési címét, a kérelem benyújtójának személyi azonosítóját, illetve ha a külföldön élő, magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgár nem rendelkezik személyi azonosítóval, a magyar állampolgárságát igazoló okiratának típusát és számát, vagy jelölő szervezet vagy más szervezet esetében a bírósági nyilvántartásba-vételi számát.

A fellebbezés benyújtója választása szerint **megadhatja** telefaxszámát vagy e-mail címét, illetve kézbesítési megbízottjának nevét, telefaxszámát, vagy e-mail címét.

A fellebbezésben új tények és bizonyítékok is felhozhatók, amelyeket a bizottság az eddig felmerültekkel együtt értékeli.

A fellebbezés – a kifogáshoz hasonlóan – a döntés meghozataláig visszavonható, azonban az eljárás hivatalból való folytatásának ez esetben is lehet helye.

Érdemi vizsgálat nélküli elutasítás

A választási bizottság a fellebbezést érdemi vizsgálat nélkül utasítja el, ha

- a) nem az arra jogosult nyújtotta be;
- b) elkésett;
- c) nem a megtámadott határozatot hozó bizottsághoz nyújtották be (kivéve, ha a fellebbezést elbíráló bizottsághoz nyújtják be);
- d) nem tartalmazza a fellebbezés kötelező tartalmi elemeit.

Nem utasítható el érdemi vizsgálat nélkül a fellebbezés, ha benyújtója elmulasztotta megjelölni telefax számát, vagy elektronikus levélcímét, illetőleg kézbesítési megbízottjának nevét és telefaxszámát vagy elektronikus levélcímét.

A fellebbezés alapján a másodfokon eljáró választási bizottság a sérelmezett határozatot, valamint az azt megelőző eljárást megvizsgálja.

A választási bizottság az elsőfokú határozatot:

1. helybenhagyja vagy
2. megváltoztatja.

A bizottságnak tehát érdemben kell döntenie, a sérelmezett döntés megsemmisítésének és az első fokon eljáró választási bizottság új eljárásra utasításának nincs helye.

Bírósági felülvizsgálat iránti kérelem

A választási bizottság másodfokú határozata, továbbá a Nemzeti Választási Bizottság határozata ellen az ügyben érintett természetes és jogi személyek, jogi személyiség nélküli szervezet bírósági **felülvizsgálati kérelmet nyújthat be**. Felülvizsgálati kérelem benyújtására csak akkor kerülhet sor, **ha a választási eljárásban a fellebbezési jogot kimerítették vagy a fellebbezés a Ve. rendelkezései alapján kizárt**.

Bírósági felülvizsgálati kérelmet **benyújtani** személyesen, levélben, illetve olyan elektronikus dokumentumként lehet benyújtani, amelyet a kérelem benyújtójának jogi képviselője vagy – önálló képviselő esetén – a kérelem benyújtója minősített elektronikus aláírással látott el. Ha a felülvizsgálati kérelmet elektronikus dokumentumként nyújtják be, annak mellékleteit a kérelmezőnek oldalhű másolatban elektronikus formába kell alakítani.

A bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb a megtámadott határozat meghozatalától számított három napon belül megérkezzen a sérelmezett döntést hozó választási bizottsághoz.

Ez alól a szabály alól kivételt jelent a választási bizottságnak a szavazólap adattartalmának jóváhagyásával kapcsolatos döntése elleni bírósági felülvizsgálat iránti kérelem, amelyet úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb a választási bizottság döntését követő napon megérkezzen.

Bírósági felülvizsgálati kérelmet benyújtani jogszabálysértésre hivatkozással, valamint a bizottság mérlegelési jogkörében hozott határozata ellen lehet.

Bírósági felülvizsgálati kérelemnek **tartalmaznia kell**

- a) a kérelem jogi alapját, azaz a jogszabálysértés megjelölését, vagy mérlegelésre hivatkozást,
- b) a kérelem benyújtójának nevét, lakcímét (székhelyét) és – ha a lakcímétől (székhelyétől) eltér – postai értesítési címét,
- c) a kérelem benyújtójának személyi azonosítóját, illetve ha a külföldön élő, magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgár nem rendelkezik személyi azonosítóval, a magyar állampolgárságát igazoló okiratának típusát és számát, vagy jelölő szervezet vagy más szervezet esetében a bírósági nyilvántartásba-vételi számát.

A fellebbezés benyújtója választása szerint **megadhatja** telefaxszámát vagy e-mail címét, illetve kézbesítési megbízottjának nevét, telefaxszámát, vagy e-mail címét.

A bírósági felülvizsgálati eljárásban az ügyvédi képviselőt kötelező, azonban a jogi szakvizsgálattal rendelkező személy saját ügyében ügyvédi képviselőt nélkül is eljárhat.

Az ügyvédi meghatalmazást (jogi szakvizsga letételét igazoló iratot) csatolni kell.

Érdemi vizsgálat nélküli elutasítás

A bíróság érdemi vizsgálat nélkül elutasítja a kérelmet, ha

- a) elkésett;
- b) nem a megtámadott határozatot hozó bizottsághoz nyújtották be (kivéve, ha a kérelmet elbíráló bírósághoz nyújtják be);
- c) nem tartalmazza a kérelem jogi alapját;
- d) a kérelem benyújtójának nevét, lakcímét (székhelyét) és – ha a lakcímétől (székhelyétől) eltér – postai értesítési címét.

Ha a kérelmet az elbírálásra jogosult bíróságnál terjesztik elő, a bíróság gondoskodik az ügy iratai és a felülvizsgálat iránti kérelemről kialakított bizottsági álláspont beszerzéséről.

A bírósági felülvizsgálat iránti kérelemben új tények és bizonyítékok is felhozhatók, amelyeket a bíróság az eljárásban már ismert tények és bizonyítékokkal együtt mérlegel.

A kérelem benyújtójának lehetősége van a kérelem visszavonására, ez esetben a bíróság az eljárást megszünteti.

A bíróság a kérelemről nemperes eljárásban, három hivatásos bíróból álló tanácsban határoz.

A bírósági felülvizsgálat iránti kérelem alapján a bíróság a sérelmezett határozatot, valamint az azt megelőző eljárást megvizsgálja.

A bíróság a megtámadott határozatot

1. helybenhagyja vagy
2. megváltoztatja.

A bíróság döntése jogerős, ellene további jogorvoslatnak helye nincs!

A bírósági határozatot a kérelmezővel és azokkal, akikkel a másodfokú határozatot közölték, a bíróság közli, határozatát nyilvánosságra hozza.

Speciális jogorvoslatok

Jelöltek, listák sorrendje elleni jogorvoslat

A jelöltek, listák sorrendjét megállapító választási bizottsági döntés ellen **nincs helye önálló jogorvoslatnak**, az a szavazólap jóváhagyása elleni bírósági felülvizsgálati kérelemben foglalható.

Szavazólap adattartalmának jóváhagyása elleni jogorvoslat

A szavazólap adattartalmát megállapító választási bizottság döntése ellen **fellebbezést nem lehet benyújtani, csak bírósági felülvizsgálati kérelmet**. A felülvizsgálati kérelmet a megtámadott határozatot hozó választási bizottságnál kell benyújtani, hogy az **legkésőbb a határozat meghozatalát követő napon megérkezzen**. A bírósági felülvizsgálati kérelmet a **választási bizottság székhelye szerinti ítélőtábla, a Nemzeti Választási Bizottság esetén a Kúria bírálja el** legkésőbb a kérelem felterjesztését követő napon.

Választás eredménye elleni jogorvoslat

A szavazatszámoló bizottság **szavazóköri eredményt megállapító döntése ellen önálló fellebbezésnek nincs helye**, csak a választási bizottság eredményt megállapító döntése elleni fellebbezéssel együtt van helye.

A választási bizottság eredményt megállapító döntése ellen

a) a szavazatszámoló bizottság szavazóköri eredményt megállapító döntésének törvénysértő voltára,

b) a szavazóköri eredmények összesítésére és a választási eredmény megállapítására vonatkozó szabályok megsértésére hivatkozással lehet fellebbezést benyújtani.

Ha a szavazatszámoló bizottság szavazóköri eredményt megállapító döntésének törvénysértő voltára hivatkozással adták be a fellebbezést, és a fellebbezés elbírálása csak a szavazatok újraszámolása esetén lehetséges, a fellebbezést elbíráló bizottság, illetve a felülvizsgálati kérelmet elbíráló bíróság köteles a szavazatokat újraszámolni. Ebben az esetben az elbírálásra rendelkezésre álló határidő 6 napra nő, és az újraszámolást végző bizottság, bíróság igénybe veheti a választási iroda segítségét. Ha a szavazatszámoló bizottság a szavazóköri eredményt megállapította, a szavazatok újraszámolásának nincs más módja, csak az itt leírt.

Jogorvoslat a választási szerv hallgatása miatt

Ha választási szerv (bizottság, iroda) eljárási kötelességének határidőben nem tesz eleget, a felettes választási szerv az erre irányuló kifogás megérkezésétől vagy hivatalos tudomásszerzéstől számított 3 napon belül megállapítja a jogszabálysértést, és

a) a mulasztó választási szervet az eljárás során kívüli lefolytatására utasítja, vagy

b) meghozza az elmulasztott döntést.

Ha a Nemzeti Választási Bizottság eljárási kötelességének határidőben nem tesz eleget a Kúrai az erre irányuló kifogás megérkezésétől számított 3 napon belül megállapítja a jogszabálysértést és a Nemzeti Választási Bizottságot a soron kívüli eljárás lefolytatására utasítja.

Jogorvoslati fórumrendszer az önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint a nemzetiségi önkormányzati képviselők választásán

Jogorvoslati fórumként eljáró **választási bizottságok** a következők:

A helyi választási bizottság dönt

a) a szavazatszámoló bizottság tevékenysége, döntése elleni kifogásról, valamint a szavazóhelyiségben elkövetett egyéb cselekménnyel kapcsolatos kifogásról,

b) minden olyan kifogásról, amely kifejezetten az az egyéni választókerületi, a kompenzációs listás vagy a polgármester-választáshoz, valamint a települési nemzetiségi választáshoz kapcsolódik.

A területi választási bizottság dönt

a) minden olyan kifogásról, amely kifejezetten a megyei vagy fővárosi önkormányzati választáshoz vagy a főpolgármester-választáshoz, valamint a területi nemzetiségi választáshoz kapcsolódik,

b) minden olyan kifogásról, amely nem tartozik a HVB-hez, és az elkövetés helye a területi választási bizottság illetékességi területén található,

c) a helyi választási bizottság döntése elleni fellebbezésről.

A Nemzeti Választási Bizottság dönt

a) minden olyan kifogásról, amely nem tartozik a HVB és a TVB alá, és az elkövetés helye nem határozható meg,

b) a területi választási bizottság döntése elleni fellebbezésről, valamint

c) minden olyan kifogásról, amely az országos nemzetiségi önkormányzati választáshoz.

A jogorvoslati fórumként eljáró **bíróságok**:

Járásbíróság: névjegyzékkel kapcsolatos fellebbezés elbírálása, ha a HVI vezetője nem ad helyt

Fővárosi Törvényszék: központi névjegyzékkel kapcsolatos fellebbezés elbírálása, ha a NVI vezetője nem ad helyt

Ítéletábra:

- a) másodfokú határozata ellen benyújtott bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet,
- b) a választási bizottságnak a szavazólap adattartalmának jóváhagyásával kapcsolatos határozata ellen.

Kúria: elbírálja a Nemzeti Választási Bizottság első és másodfokú határozata ellen benyújtott bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet, beleértve az NVB szavazólap adattartalmának jóváhagyásával kapcsolatos határozatát is. Ha a Nemzeti Választási Bizottság eljárási kötelességének határidőn belül nem tesz eleget, a Kúria az erre irányuló kifogás megérkezésétől számított három napon belül megállapítja a jogszabálysértés tényét, és a Nemzeti Választási Bizottságot az eljárás soron kívüli lefolytatására utasítja.

A SZAVAZÓKÖR EREDMÉNYÉNEK MEGÁLLAPÍTÁSA

1. A szavazatszámolás során a szavazatszámoló bizottság jelen lévő tagjai együttesen, haladéktalanul kötelesek megszámolni a szavazatokat! A szavazólapokat jelöltenként, illetve listánként külön-külön meg kell számolni (legalább kétszer, amíg ugyanaz nem jön ki, mint már előtte egyszer!).

Érvényesen szavazni csak a hivatalos szavazólapon szereplő jelöltre, listára lehet.

Érvényesen szavazni a jelölt neve melletti, illetőleg a lista neve feletti körbe tollal írt, egymást metsző két vonallal lehet.

Érvénytelen az a szavazólap, amely

- nincs ellátva a hivatalos bélyegzőlenyomattal,
- a törvényben meghatározottnál több szavazatot tartalmaz (csak 1 szavazat lehetséges),
- nem tartalmaz érvényes szavazatot.

Érvénytelen az a szavazat, amelyet

- érvénytelen szavazólapon adtak le (ld. fentebb pl. nincs bélyegző, több szavazat van rajta 1-nél),
- nem a jelölt neve melletti, illetőleg a lista neve feletti körbe tollal írt, egymást metsző két vonallal szavazott,
- kiesett jelöltre adtak le.

Nem érinti a szavazat érvényességét, ha az érvényes szavazat mellett van a szavazólapon érvénytelen szavazat is, vagy ha azon megjegyzés szerepel (pl. sorrend megváltoztatása, jelölt nevének, listának kihúzása, hozzáírás stb.)

Ha az urnában több szavazólapot találtak, mint ahány polgár szavazott. Ekkor a következő módosításokat kell elvégezni:

- Mindegyik jelölt/lista szavazataiból le kell vonni a többlettel egyező számú szavazatot, azokat érvényteleníteni kell. (Ha így akármelyik válaszra leadott szavazatok száma 0 alá csökkenne, csak annyit kell levonni, hogy ne csökkenjen 0 alá.)

- Az összes érvényes szavazat számát csökkenteni kell a ténylegesen levont szavazatok számával, míg az érvénytelen szavazatok számát ugyanennyivel meg kell növelni. (pl.: 3 jelölt van, 2 többlet van a szavazók száma és a szavazólapok száma között, akkor mindenkitől 2-2 szavazatot le kell vonni, vagyis összesen 6 érvénytelen szavazattal több lesz, és ugyanezt meg kell tenni a lista esetében is!)

Valamennyi (egyéni választókerületi, polgármesteri) szavazólappal külön kell a számolást elvégezni. Külön jkv. lesz!!! A nemzetiségi önkormányzati választások kapcsán legfeljebb 3 szavazóköri jegyzőkönyv készülhet a fenti eljárásnak megfelelően, azzal, hogy a nemzetiségi jegyzőkönyvek várhatóan egyoldalasak lesznek.

2. A számlálás befejezésekor el kell végezni a lebélyegzett, érvénytelen szavazólapok külön csomagolását. **Az érvénytelenség okát a szavazólap hátoldalára rávezetik, és azt a szavazatszámoló bizottság jelen lévő tagjai aláírják, pecsételik.** A csomagot úgy zárja le, hogy abból szavazólapot ne lehessen kivenni, illetőleg betenni. A csomagra rá kell írni a szavazókör sorszámát, azt, hogy lebélyegzett, de érvénytelen szavazólapokat tartalmaz és a csomagban lévő szavazólapok számát. A csomagot az szszb jelenlévő tagjai aláírásukkal, valamint bélyegzőlenyomattal hitelesítik.

Az érvényes szavazólapokat is csomagolni kell. A csomagot úgy zárja le, hogy abból szavazólapot ne lehessen kivenni, illetőleg betenni. A csomagra rá kell írni a szavazókör sorszámát és a csomagban lévő szavazólapok megjelölését és számát. A csomagot az szszb jelenlévő tagjai aláírásukkal, valamint bélyegzőlenyomattal hitelesítik.

3. A jegyzőkönyvet az szszb jelenlévő tagjai és a jegyzőkönyvvezető a 1. oldalon a 3. oszlopban **aláírják**, majd azt le kell bélyegezni. Ezen kívül a jkv. 2. oldalának alját szignójukkal látják el!

4. A szavazóköri jegyzőkönyv egy-egy másolati példányát a szavazatszámoló bizottság elnöke – kérésére, a szavazóhelyiségben és ingyenesen – átadja a megbízott (delegált) tagoknak (ha lehet fénymásoltassuk le a szavazókörben, ha nem, ajánljuk fel, hogy a hivatalban lemásolják, ha nem, ki kell tölteni kézírással). **A másolatokat az szszb elnöke hitelesíti (aláírással és bélyegzővel látja el).** (E célból a jegyzőkönyv-nyomtatványból tartalék példányokat tartalmaz a szállítódoboz). A delegált tagoknak át kell adni a szavazatszámoló bizottság határozatainak a másolatát is!

5. A másolati példány átvételét a delegált tag aláírásával igazolja – jkv 1. oldala 4. oszlop.

6. Az szszb a szavazás során felhasznált és fel nem használt (az előzőekben írtak szerint csomagolt és pecséttel lezárt) szavazólapokat az urnába, az egyéb választási iratokat (a pecsétet is!!) a szállítódobozba helyezi.

Az Écs Községben működő Helyi Választási Iroda a választás napján, a szavazatok összeszámlálása után az Önkormányzat Hivatalának ajtájára (9083 Écs, Fő u.94.) kifüggeszti a szavazás előzetes eredményét, mely a jogorvoslati szakasz lezárását követően válik jogerőssé.

Tájékoztatás elérhető a település honlapján keresztül a Nemzeti Választási Iroda honlapján!

Écs, 2014. október 9.

Dr. Bertalanné Józsa Judit
HVI vezető, jegyző